Skolinspektionen

Beslut

Datum 2026-11-02
Dnr SI 2026:6339

Huvudman

Vitådalens skola ekonomisk förening
info@vitadalensskola.se
Org nr: 769631-5931

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Vitådalens skola i Luleå kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Vitådalens skola ekonomisk förening att senast den **1 februari 2027** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande att anmäla fjärrundervisning, utreda frånvaro och särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Vitådalens skola ekonomisk förening inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Vitådalens skola ekonomisk förening ska vidta följande åtgärder

Anmäla fjärrundervisning

1. Se till att huvudmannen fattar beslut om hur fjärrundervisning används och anmäler detta till Skolinspektionen. (21 kap. 9 § skollagen, 5 a kap. 5 och 6 §§ skolförordningen, Statens skolinspektions föreskrifter [SKOLFS 2020:227] om anmälan att bedriva fjärrundervisning)

Utreda frånvaro

2. Rektorn ska se till att en utredning om en elevs frånvaro inleds om en elev bedöms ha upprepad eller längre frånvaro, om det inte är uppenbart obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven, elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Rektorn ska dokumentera vilka elever som bedöms ha upprepad eller längre frånvaro samt när utredningar inletts, och i förekommande fall, avslutats för respektive elev till och med den 25 januari 2027. Inkom med angiven dokumentation. (7 kap. 19 a § skollagen)

Särskilt stöd

3. För varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer till rektorn och för anmälningar som inkommit men där utredning ännu inte påbörjats ska rektorn se till att starta en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många sådana

anmälningar som inkommit till rektorn från datum för detta beslut till och med den 25 januari 2027 samt vilket datum utredning har startats för respektive elev där en anmälan kommit in. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2026:6339) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2026 inlett en tillsyn av Vitådalens skola i Luleå kommun med huvudman Vitådalens skola ekonomiska förening. Skolenheten omfattar förskoleklass och årskurserna 1–6. Läsåret 2026/27 går cirka 50 elever vid skolan.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Vitådalens skola följer gällande bestämmelser om att anmäla fjärrundervisning, utreda frånvaro samt anmäla och utreda behov av särskilt stöd.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 29 september och 6 oktober 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. skolenhetens frånvarostatistik. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Anmäla fjärrundervisning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med rektorn framgår att modersmålsundervisningen för en elev i årskurs 4 bedrivs via fjärrundervisning. Rektorn känner inte till att huvudmannen har fattat beslut om att använda fjärrundervisning och anmält beslutet till Skolinspektionen.

Skolinspektionen har inte mottagit någon anmälan från huvudmannen om att man fattat beslut om att bedriva fjärrundervisning på Vitådalens skola.

Rättslig reglering

Med fjärrundervisning avses interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i rum men inte i tid (1 kap. 3 § skollagen).

I grundskolan får fjärrundervisning användas i bland annat ämnet modersmål (21 kap. 4 § skollagen).

En huvudman som avser använda fjärrundervisning i ett visst ämne ska fatta ett beslut om det. Huvudmannen får besluta om att använda fjärrundervisning för högst ett läsår åt gången (21 kap. 9 § skollagen).

Ett beslut om att använda fjärrundervisning ska dokumenteras och anmälas till Skolinspektionen (5 a kap. 5 och 6 §§ skolförordningen).

I Statens skolinspektions föreskrifter om anmälan att bedriva fjärrundervisning (SKOLFS 2020:227) finns närmare bestämmelser om hur anmälan går till.

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framgår att det på Vitådalens skola bedrivs fjärrundervisning inom ämnet modersmål för en elev. Skolinspektionen konstaterar att det är en brist att huvudmannen inte har anmält detta till Skolinspektionen.

Frånvaroutredningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av statistik över elevernas frånvaro för perioden augusti 2025 till juni 2026 samt augusti 2026 till september 2026. Av statistiken framgår att det finns fyra elever som har en frånvaro som överstiger 20 procent under föregående läsår, samt ytterligare en elev som har en frånvaro som överstiger 20 procent under innevarande läsår.

Lärare och rektorn uppger i intervju att personalen har konferenstid varje vecka där rektorn deltar vid majoriteten av tillfällena. Vid var fjärde tillfälle diskuterar de elevernas frånvaro, exempelvis om det finns mönster i elevernas frånvaro eller om frånvaron ska betraktas som upprepad eller längre.

Lärare uppger i intervju att de kontaktar vårdnadshavare om en elev varit frånvarande i några dagar, även då frånvaron är anmäld av vårdnadshavare. Lärarna uppmärksammar även vårdnadshavare på elevernas frånvaro under utvecklingssamtal då de ser mönster i frånvaron. Lärarna berättar vidare att de inte har varit delaktiga i någon frånvaroutredning. Lärarna och rektorn berättar att de känner till orsakerna till elevernas frånvaro i alla fall utom ett. I detta fall har lärarna haft samtal med vårdnadshavare och elev. Rektorn uppger att de kommer att genomföra en frånvaroutredning för eleven för att ta reda på orsakerna till elevens frånvaro samt vidta åtgärder för att minska frånvaron.

Kuratorn och specialpedagogen uppger att de inte har varit delaktiga i någon frånvaroutredning, men att de har haft samtal med rektorn om att strukturera arbetet med frånvaron under innevarande läsår.

Rektorn uppger att skolan behöver tydligare rutiner för frånvaroarbetet, men att det inte är ett problem med frånvaro på skolan generellt. Rektorn säger inledningsvis att de inte genomfört någon frånvaroutredning på skolan, men uppger senare att de har gjort någon form av frånvaroutredning då de har haft samtal med elever och vårdnadshavare om orsakerna till elevernas frånvaro. Rektorn säger att elevernas hemkommun inte har meddelats då en frånvaroutredning inleds.

Rättslig reglering

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska

rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (7 kap. 19 a § skollagen).

När en utredning om en elevens frånvaro har inletts enligt 19 a § ska huvudmannen snarast lämna uppgift om detta till hemkommunen (7 kap. 22 § skollagen).

Frågan om hur omfattande en utredning av frånvaro behöver vara måste avgöras i det enskilda fallet. I vissa fall kan det räcka med en enklare utredning. Ett exempel på det kan vara att vid en längre sjukfrånvaro begära ett läkarintyg. I andra fall kan det behöva utredas om elevens frånvaro beror på en för eleven otillfredsställande lärandemiljö, till exempel bristande bemötande eller behov av särskilt stöd. Eftersom varje elevs förutsättningar är olika och orsakerna till frånvaro är mångfacetterade krävs det i andra fall en mer omfattande utredning av vad som har orsakat frånvaron för den enskilde eleven. (…) Bestämmelsen innehåller inte några detaljerade krav på hur utredningen om frånvaro ska genomföras. Fokus vid utredningen bör vara på att kartlägga orsakerna till frånvaron och att kartläggningen utgör ett underlag för att sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster (prop. 2017/18:182 s. 59 f.).

Av förarbetena framgår vidare att det är angeläget med tydliga rutiner för hur frånvaroarbetets alla delar dokumenteras (prop. 2017/18:182 s 62).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att utreda orsakerna till upprepad eller längre frånvaro.

Av utredningen framgår att det för åtminstone en elev, som har upprepad frånvaro, inte har genomförts någon frånvaroutredning trots att såväl lärare som rektorn uppger att de inte känner till orsakerna till elevens frånvaro. Vidare framgår att elevhälsan inte har varit delaktiga i frånvaroarbetet.

Även om rektorn uppger att lärare har genomfört samtal med eleven och vårdnadshavare bedömer Skolinspektionen att detta inte är att jämställa med en frånvaroutredning. En frånvaroutredning ska kartlägga orsakerna till frånvaron och utgöra ett underlag för att sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster. I frånvaroutredningen ska även elevhälsan medverka och frånvaroutredningen ska dokumenteras. Vidare ska huvudmannen samt elevens hemkommun informeras när en frånvaroutredning inleds.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Såväl rektorn som lärare uppger att sju elever anmäldes för utredning om behov av särskilt stöd i slutet av vårterminen 2026. Lärare uppger i intervju att dessa elever har getts stöd i form av extra anpassningar men riskerar trots det att inte nå betygskriterierna/kriterier för bedömning av kunskaper. I intervju med lärare framgår vidare att en av eleverna, som nu går i årskurs 6, tidigare inte har varit mottaglig för extra anpassningar. Lärare uppger man därför avvaktat med att anmäla eleven för särskilt stöd, till slutet av årskurs 5, eftersom det troligtvis inte hade gjort någon skillnad om eventuella stödåtgärder i stället skulle framgå i ett åtgärdsprogram.

Lärare, rektorn och elevhälsans representanter uppger att de sju eleverna diskuterats på en elevhälsoträff i september 2026 och att det då beslutats att utredning om behov av särskilt stöd ska påbörjas för eleverna. Vid tiden för Skolinspektionens besök i början av oktober 2026 var inga utredningar påbörjade och samtliga respondenter uppgav att det inte fanns någon tidsplan för när utredningarna skulle vara genomförda.

Av intervjuer med rektorn och elevhälsans representanter framgår att rektorn har för avsikt att strukturera arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd under innevarande läsår.

Rättslig reglering

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 7 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd.

Av utredningen framgår att sju elever anmäldes för utredningsbehov av särskilt stöd i slutet av vårterminen 2026. Trots det hade ingen utredning om särskilt stöd startats vid tidpunkten för Skolinspektionens besök på

skolan i oktober 2026, detta är en brist. När lärare anmäler att en elev kan vara i behov av särskilt stöd är rektorn skyldig att skyndsamt se till att starta en sådan utredning. Det är enligt skollagens krav inte frivilligt för rektorn att välja mellan att starta och inte starta en utredning om särskilt stöd efter att en anmälan om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd inkommit. Utredningen kan vara olika omfattande, men rektorn är alltid skyldig att se till att elevens behov av särskilt stöd utreds.

I sammanhanget vill Skolinspektionen också påpeka att en elev ska anmälas för utredning av behov av särskilt stöd oavsett om läraren tror att eleven kommer att vara mottaglig för ett särskilt stöd eller inte.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Vitådalens skola ekonomisk förenings verksamhet vid Vitådalens skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller anmälan om fjärrundervisning, att utreda frånvaro och starta utredning om särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Vitådalens skola ekonomisk förening att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

X Caroline Rönnegard

Beslutsfattare
Signerat av: Caroline Rönnegard

X Mattias Ryd

Föredragande
Signerat av: Mattias Ryd

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Klara Heikkilä Jonsson medverkat.